

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

МЕСЕЧЕН

Б Ю Л Е Т И Н

ЮЛИ, 2008

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набира на националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се намира в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>

Информацията в бюлетина не е пригодна за изследователски, юридически и бизнес цели. Подходяща информация за тези цели, преминала през стандартен контрол, може да се получи чрез официална заявка до НИМХ.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено на БАН в областта на метеорологията и хидрологията с предмет на дейност:

- метеорологични, агрометеорологични и хидрологични информации, данни и анализи за химическото и радиоактивното замърсяване на въздуха и водите; краткосрочни, средносрочни и месечни прогнози на времето и водите и фенологичното развитие и формиране на добиви от земеделските култури;
- изследвания по физика на облаците, валежите и активните въздействия върху тях;
- обезпечаване с научно-приложни изследвания, експерименти, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски работи в областта на природните и инженерните науки;
- експертни оценки и експертизи при неблагоприятни хидрометеорологични явления и колебанията на климата;
- обучение за степен "Доктор", специализанти и дипломанти в сферата на компетентност на НИМХ.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

I.1. Синоптична обстановка

I.2. Температура на въздуха

I.3. Валежи

I.4. Силен вятър

I.5. Облачност и слънчево греене

I.6. Особени метеорологични явления

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1–3.VII Балканите се намират в област от високо налягане и при земята и във височина, но цяла Източна Европа на север от Черно море е обхваната от циклон, а свързан с него студен атмосферен фронт, почти стационариращ, е разположен над Румъния. Времето е предимно слънчево, с развитие на купеста облачност по дневен ход и има изолирани слаби превалявания.

4–5.VII Налягането се понижава, гребенът се разрушава, фронтът се е преместил на юг и минава през България. Във високите слоеве на атмосферата над източната половина от страната градиентът, макар и слаб, става циклонален. Атмосферата се лабилизира и на повечето места има превалявания, предимно слаби като количество.

6–8.VII Отново израства гребен от юг–югозапад. Времето е слънчево, горещо, максималните температури достигат 37–38 °С.

9.VII Над Балканите минава студен фронт от северозапад, с временно усилване на вятъра, на места с краткотрайни превалявания с гръмотевици. Понижението на дневните температури е с 5–8 °С.

10–14.VII Над цяла Южна Европа атмосферната циркулация е антициклонална, със слаб градиент, преносът на въздушни маси е от югозапад. Времето е слънчево, температурите постепенно се повишават и през последния ден отново са в границите 32–37 °С.

15–16.VII От запад на изток над страната преминава долина със студен фронт, което е причина за краткотрайни валежи с гръмотевици, както и за чувствителното понижение на дневните температури – на места с повече от 10 °С.

17–21.VII Налягането отново се повишава и се установява антициклонален тип време – слънчево, температурите бързо се повишават и достигат нормални за сезона стойности, през последния ден до 39 °С. Междувременно при движението на студен фронт над Централна Европа се формира и плитък циклонален вихър. Движението на фронта се забавя над северозападните райони на Балканския полуостров и това довежда до лабилизиране на атмосферата над Северозападна България и западните планински райони и там се развива купеста облачност в часовете след обяд и преди полунощ. Има превалявания на 19 и на 21.VII.

22–28.VII Студеният фронт минава постепенно през цялата страна и след него нахлува доста по-хладен въздух от северозапад, който подхранва развитието на намиращата се над Мала Азия депресия. Тя се разширява на северозапад, обхващайки Черно море и по-голямата част от Балканския полуостров. Освен чувствителното понижение на температурите (в рамките на два дни дневните се понижават на места с 15 °С), през този период има много валежи, в началото съпроводени от гръмотевични бури и локални градушки. На места, главно в северозападните райони, има значителни количества.

29–31.VII Макар и много бавно, циклонът постепенно се запълва и се изтегля на изток. Налягането се повишава и се установява предимно слънчево време. Температурите се повишават и стават близки до средните.

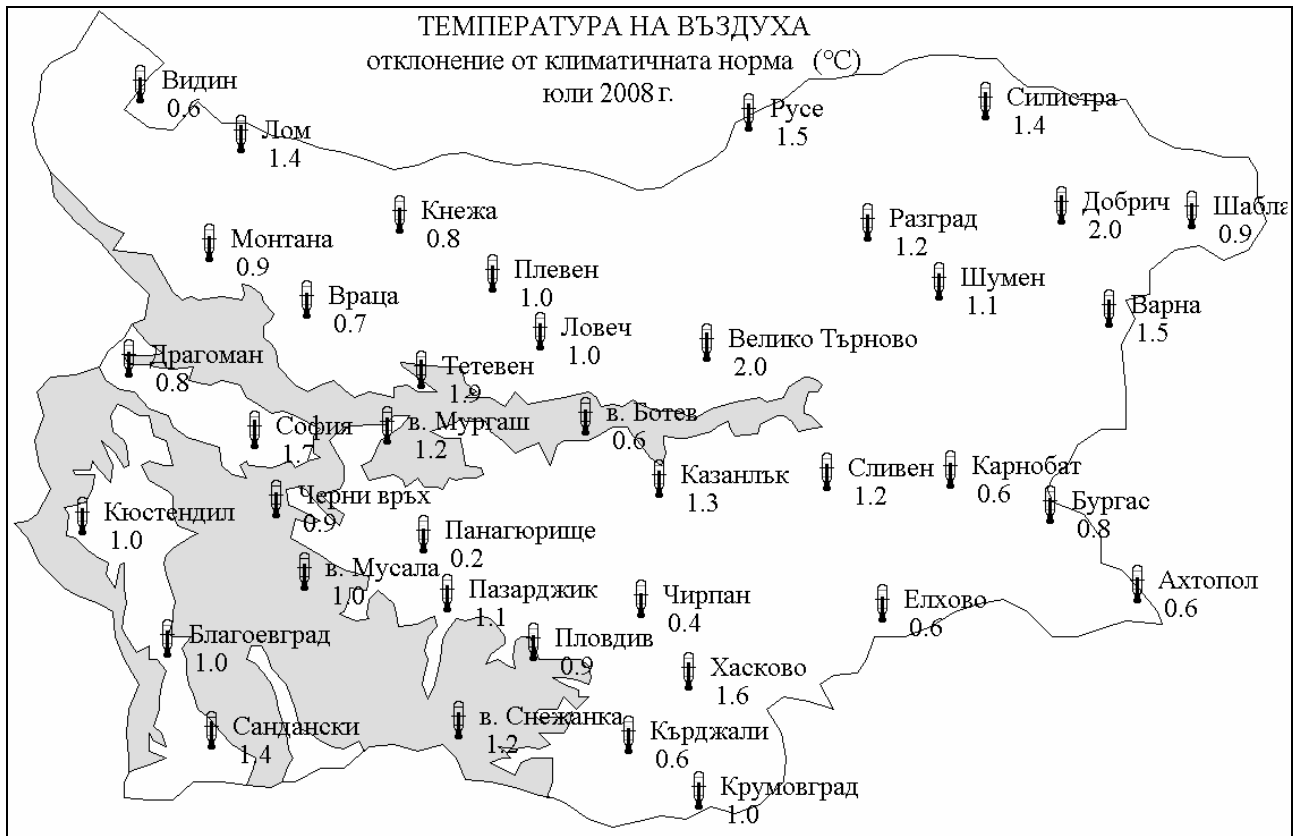
2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

Средната температура през юли (между 20 и 26 °С) беше около и над нормата в равнините. Най-висока спрямо нормата е температурата в района на Исперих (с 2.3 °С). Най-високите температури през месеца (между 33.0 и 39.0 °С) са измерени на 5 и 21.VII съответно във Варна и Русе. По планинските върхове температурата е по-висока от нормата с 0.9 °С, като максималната (17.8 °С) е измерена на върховете Мусала и Ботев на 14.VII. Най-ниските температури са измерени на 24.VII в София (8.9 °С) и Бургас (15.4 °С) и на 25.VII по планинските върхове Мусала (–2.5 °С) и Ботев (0.3 °С).

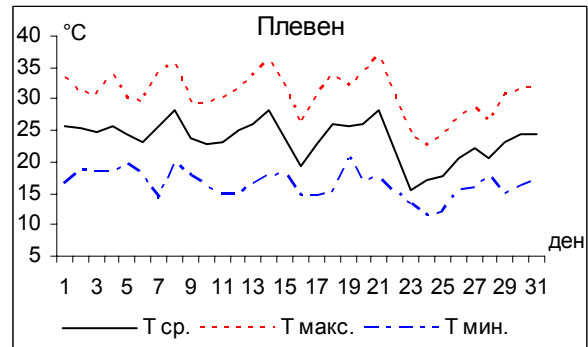
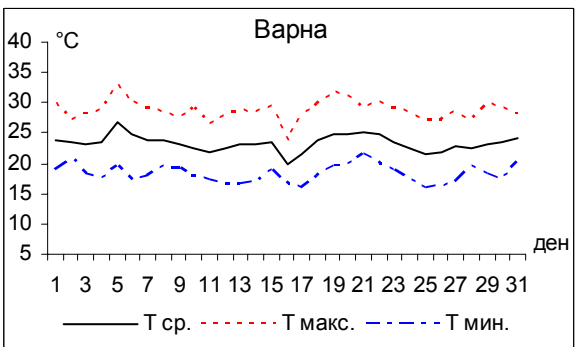
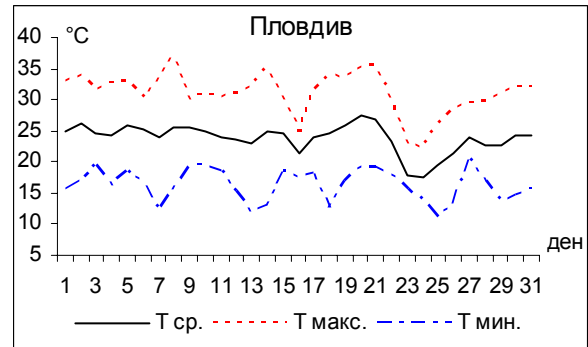
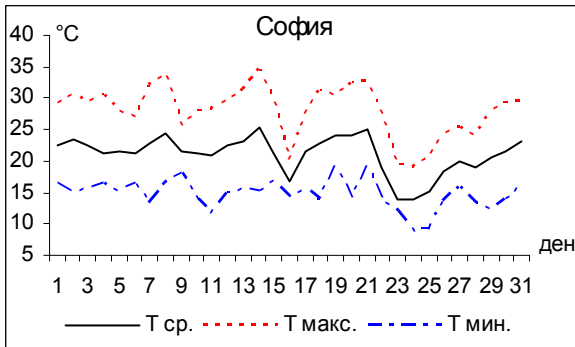
3. ВАЛЕЖИ

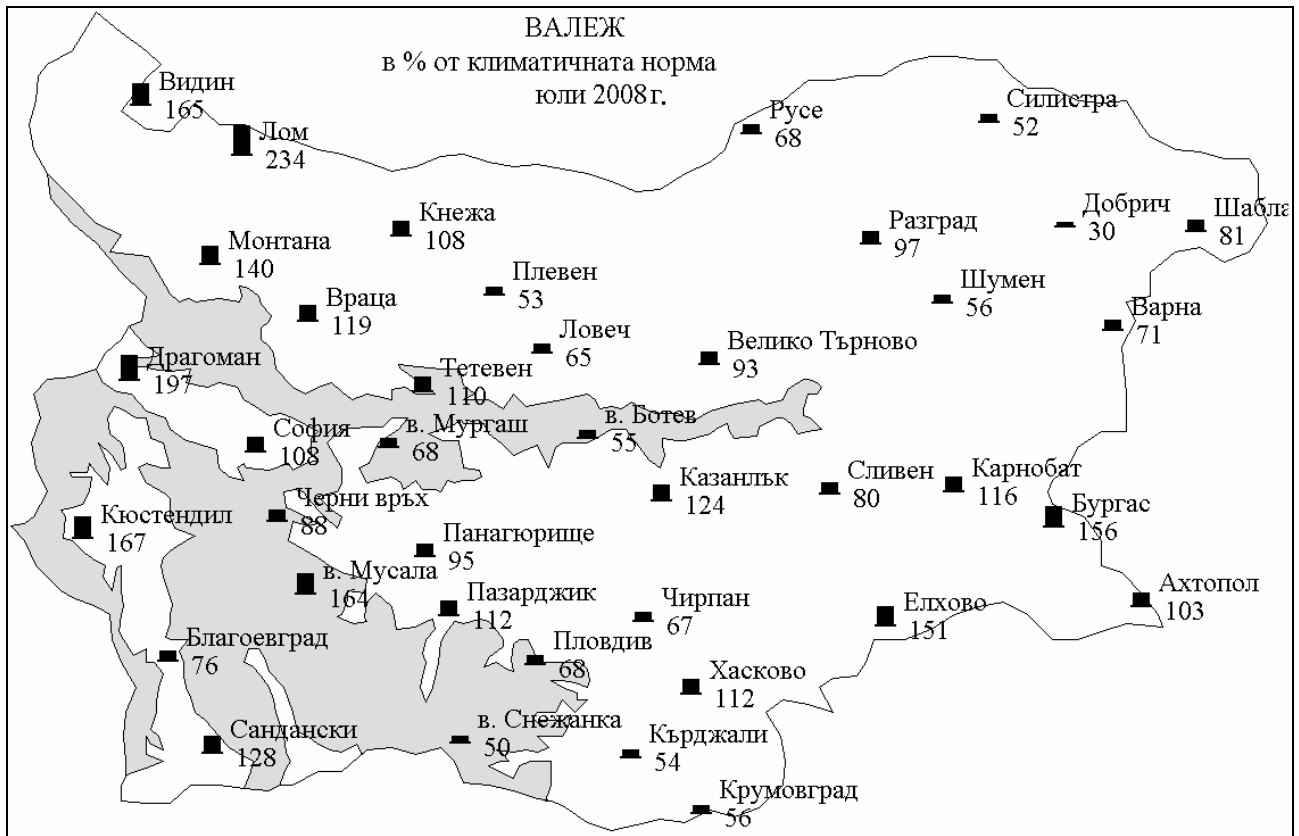
Сумата на валежите в повечето места в страната е около и под нормата. Над нормата са валежите в Северозападна България, в Кюстендил (167 %) и Бургас (156 %). Количеството паднали валежи по планинските върхове е под нормата – на вр.Ботев 55 %, на вр.Мургаш 68 %, на вр.Рожен 50 %, на Черни връх около нормата (88 %), а на вр. Мусала над нормата (164 %).

Броят на дните с валеж повече от 1 mm е между 2 и 8, а в планините до 11. Дните с валеж над 10 mm са между 1 и 3. Максимален денонощен валеж е измерен във Враца на 23.VII (58.0 mm).

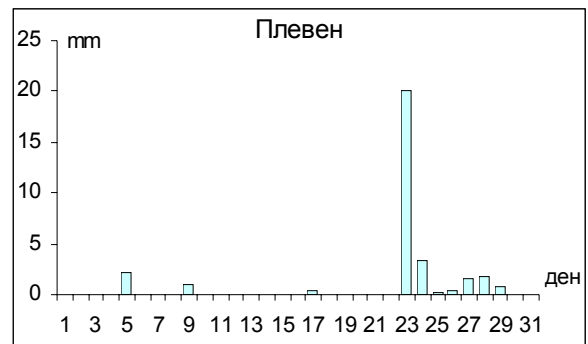
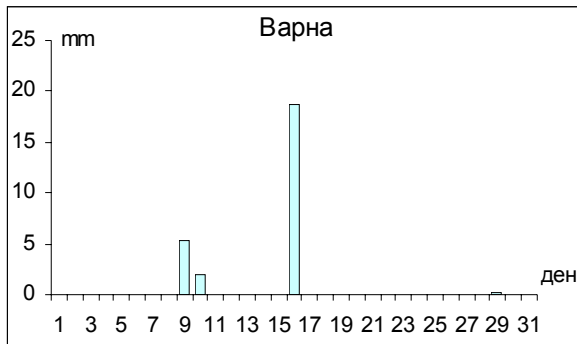
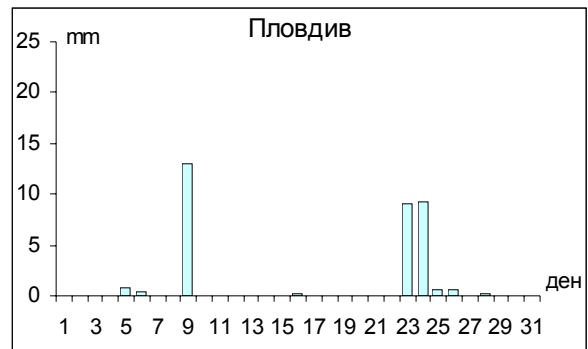
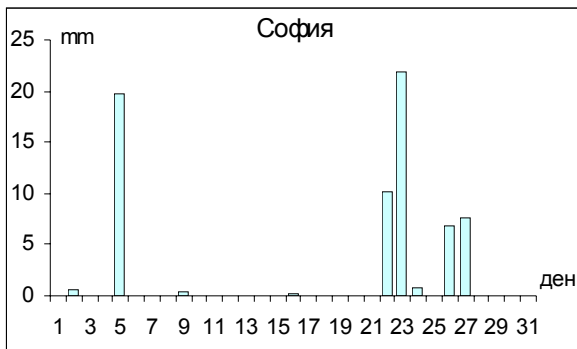

ХОД НА ТЕМПЕРАТУРАТА (°C) ПРЕЗ ЮЛИ 2008 Г.

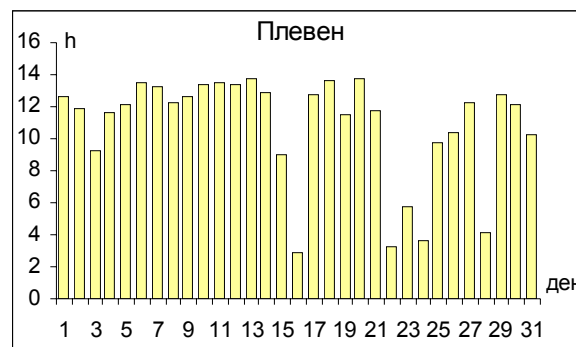
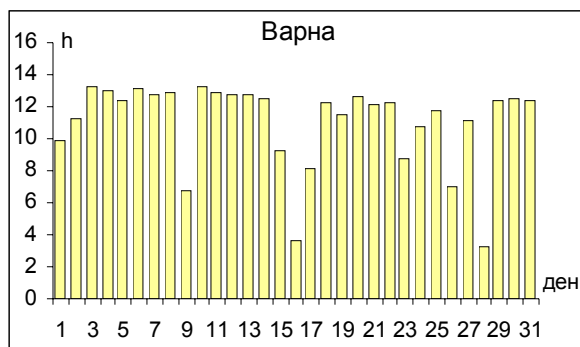
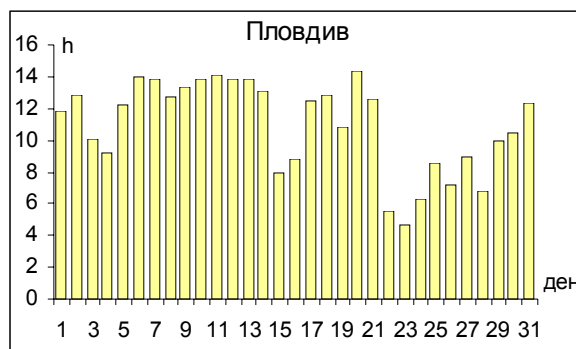
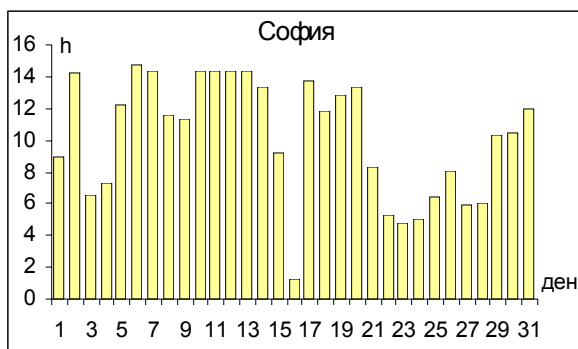

ВАЛЕЖИ (ММ) ПРЕЗ ЮЛИ 2008 Г.

СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ (ЧАСОВЕ) ПРЕЗ ЮЛИ 2008 Г.

МЕТЕОРОЛОГИЧНА СПРАВКА ЗА МЕСЕЦ ЮЛИ 2008 Г.

Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	Т _{ср.}	ΔT	Т _{макс}	дата	Т _{мин}	дата	сума	Q/Qn (%)	макси-мален	дата	количество валеж (mm)		вятър ≥14m/s	гръм. бури
											≥1	≥10		
София	20.9	1.1	34.5	14	8.9	24	68	108	22	23	5	3	1	7
Видин	22.3	-0.1	35.4	21	10.0	24	76	165	46	23	6	2	1	5
Монтана	22.4	0.3	36.5	14	10.0	24	73	140	48	23	6	2	4	6
Враца	21.9	0.1	37.0	14	10.0	24	89	119	58	23	4	2	1	10
Плевен	23.3	0.4	36.7	21	11.5	24	32	53	20	23	5	1	5	4
В.Търново	23.1	1.4	39.2	14	10.8	25	61	93	27	23	8	1	0	8
Русе	24.4	0.9	39.0	21	13.9	25	40	68	13	10	7	2	7	6
Разград	21.6	0.6	34.6	8	11.6	25	55	97	30	24	6	1	0	1
Добрич	21.7	1.5	33.6	20	10.0	13	15	30	9	16	3	0	3	2
Варна	22.8	0.9	33.0	5	16.0	25	26	71	19	16	3	1	2	3
Бургас	22.6	0.2	34.2	5	15.4	24	55	156	28	29	6	1	3	5
Сливен	23.3	0.6	35.3	8	10.2	13	39	80	14	16	7	1	5	7
Кърджали	22.9	0.0	36.1	8	9.0	25	21	54	14	27	2	1	8	6
Пловдив	23.2	0.3	37.0	8	11.0	25	34	68	13	9	3	1	3	4
Благоевград	22.4	0.4	36.2	8	9.0	23	30	76	14	23	4	1	5	7
Сандански	25.0	0.7	38.0	21	13.3	25	42	128	22	23	5	1	3	9
Кюстендил	21.3	0.4	37.2	14	9.2	3	85	167	35	23	6	3	1	6
вр. Мусала	5.5	0.9	17.8	14	-2.5	25	92	164	27	23	11	3	4	5
вр. Ботев	7.5	0.4	17.8	14	0.3	25	69	55	13	27	9	3	13	4

ΔT – отклонение от месечната норма на температурата; Q/Qn – процентно отношение на месечната валежна сума спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961–1990 г. * – не се измерва

4. СИЛЕН ВЯТЪР

През по-голямата част от месеца вятърът беше слаб, включително и по Черноморието.

През периода 4–6.VII в Монтана, Враца, Плевен, Ловеч, Габрово духаше силен вятър със скорост до 20 m/s от западната четвърт. Почти през целия месец по планинските върхове вятърът беше сравнително слаб.

По-продължително (4–10.VII) е духал силен вятър на вр.Ботев от северозапад, като на 5.VII той е пулсирал до 40 m/s.

Броят на дните с вятър над 14 m/s се колебае между 1 и 7 за равнините, а в планините достигна до 13.

5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

За равнините средната облачност през месеца беше между 2.7 и 4.2 десети от небосвода, което за по-голямата част от България беше под нормата. Броят на ясните дни е между 5 и 12, в Кърджали 4, в Павликени 18, който за по-голямата част от страната е над нормата. Броят на мрачните дни е между 1 и 3, което за равнинните места е под нормата. За вр.Мусала и вр.Ботев средната облачност е 5.5 и 6.6 десети, съответно с по 4 и 6 ясни дни, а мрачните дни са 6 и 13.

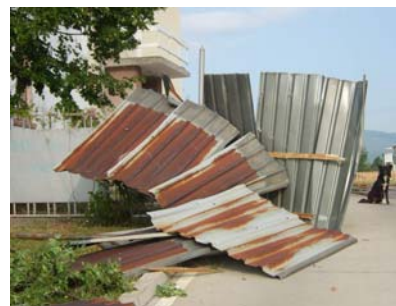
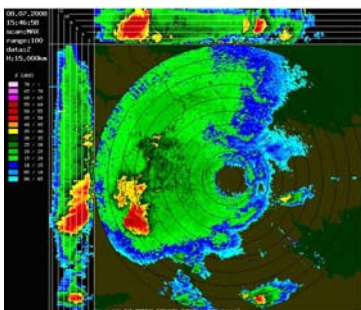
6. ОСОБЕНИ МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Гръмотевични бури са наблюдавани в 22 дни от месеца (за сравнение 6 дни през юли 2007 г.). Развитието им засегна повече райони около 15 и 28.VII, както и в периодите 4–5, 8–9 и 21–24.VII. При интензивната гръмотевична дейност имаше съобщения за паднали мълнии, причинили запалвания на имущество в Ямболско, Кърджалийско и Сливенско.

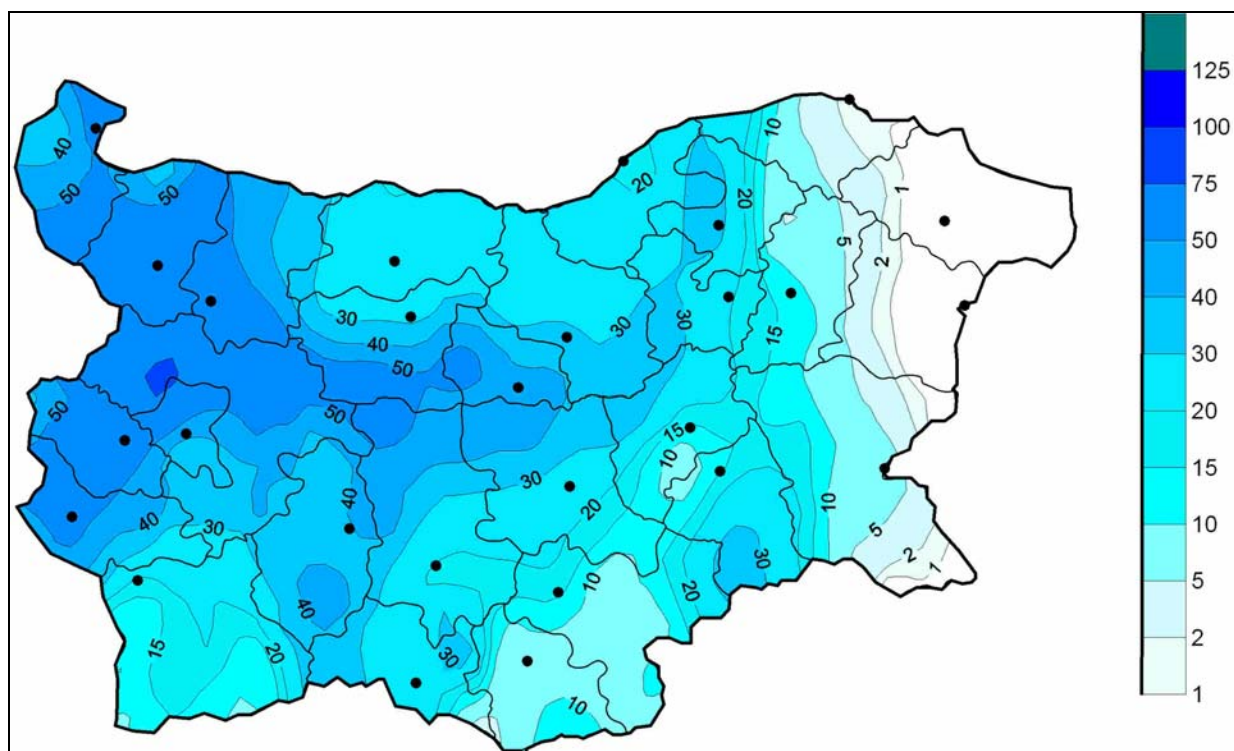
Градушки паднаха в 11 дни от юли (5 дни през юли 2007 г.). Градови бури със сравнително масов характер се развиват на 8, 22 и 23.VII, когато има паднали градушки в райони от 4 и повече области в страната. Най-често град е паднал в станции от Благоевградска, Пловдивска, Ловешка, Смолянска и Софийска области.

Бурята с градушка и силен вятър на 8.VII (Кюстендил 27 m/s с признаци на **смерч** и **градушка** с големина на орех, Благоевград и Пловдив 18 m/s и др.) е нанесла значителни щети предимно в райони от Югозападна България – кюстендилските села Николичевци, Соволяно, Копиловци и Шишковци (в последното убит мъж от паднала топола). Щети са нанесени и в района на Регионален център на НИМХ в Кюстендил. Процесите от 22–23.VII са характерни с обилни валежи и на места с градушки във Видинска, Монтанска, Ловешка, Софийска, Пазарджишка и Благоевградска области. Имаше съобщения за наводнени жилища, прекъсване на електроснабдяване, паднали дървета, свличания и др. Мълнии са причинили пожари в сграда в Козлодуй и на земеделски площи в Крумовградско. Съобщения за наводнени подземи и обществени сгради в Бургас имаше след бурята с проливен дъжд (28 l/m²) на 28.VII.

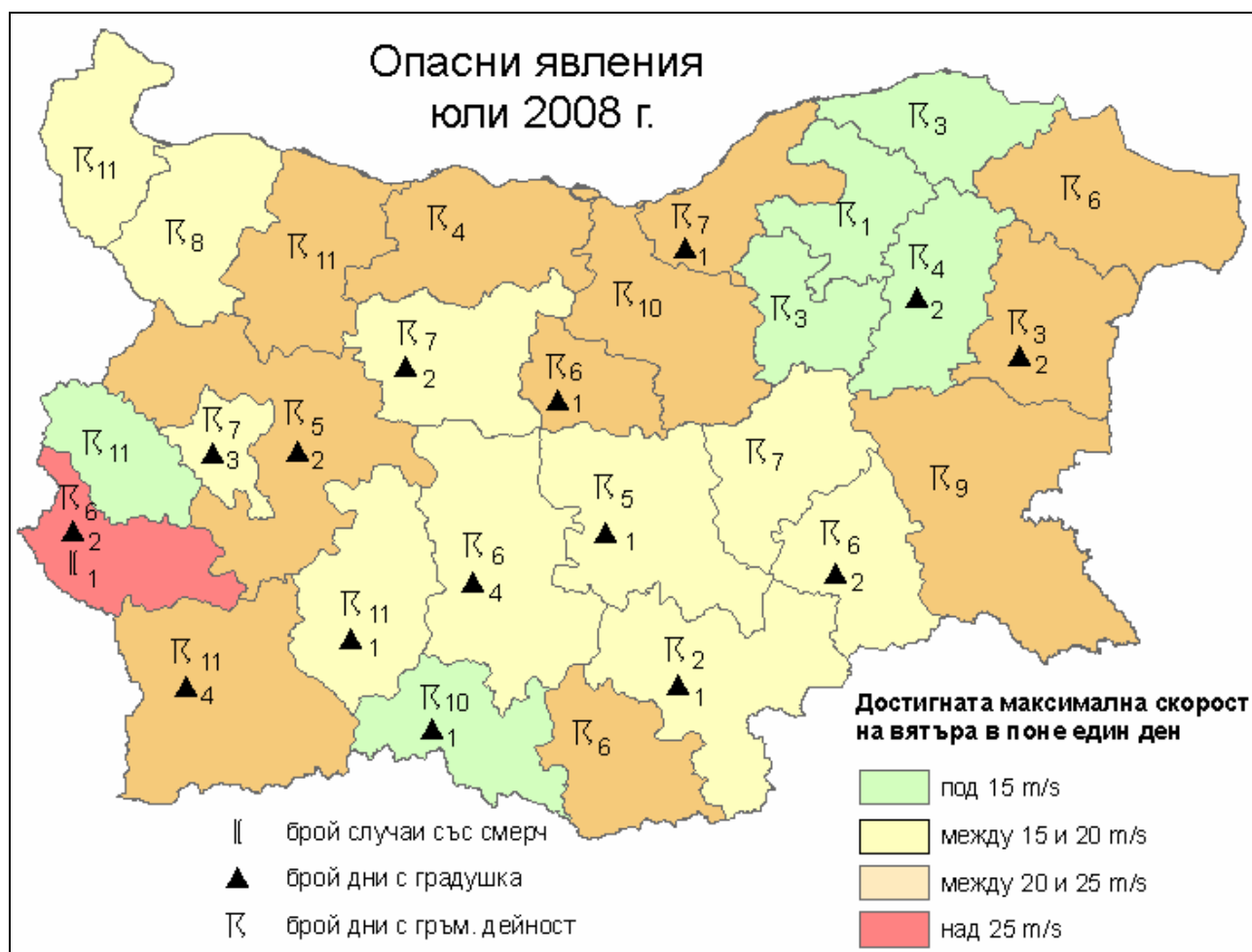
Съобщения за полски, горски и върху имущества **пожари** имаше особено в дните с температури от 35 °C и повече – на 8.VII (в Долна Митрополия) като в периода 18–22.VII (Плевен 36.7 °C, Русе 39.0 °C) от НС ПБЗН са загасени над 800 пожара.

Радарна снимка от РВД Метео София на щорма и щети от смерча (08.07.2008) върху сградата на НИМХ Кюстендил (сн. Евгени Стоянов, НИМХ РЦ Кюстендил)

Териториално разпределение на сумарния валеж от периода 21–23.VII.2008 г.

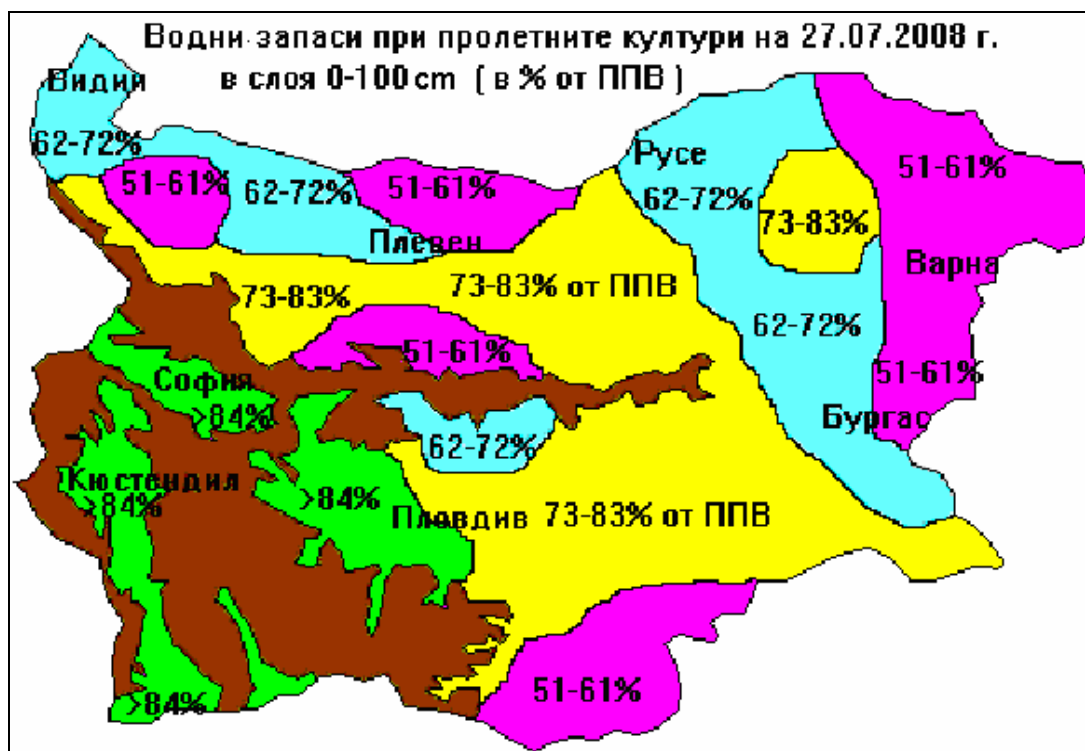

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

Сухото и горещо време през първата половина на юли и отсъствието на валежи със стопанско значение в централните, южните и крайните североизточни части на страната доведоха до задълбочаване на формираните се през месец юни в отделни полета в тези райони дефицит на почвена влага. Само на места в Западна България и в част от източните райони на страната падналите валежи през първото десетдневие на юли надвишаваха $18-20 \text{ l/m}^2$. На 7.VII почвените влагозапаси при пролетните култури в 100-сантиметровия почвен слой бяха между 44 и 96 % от ППВ, като най-ниски, от 44 до 54 % от ППВ, бяха запасите от влага в районите на агростанциите Кюстендил, Ръжево конаре, Силистра, Хасково, Любимец и Борима, а в по-голямата част от полските райони на страната влагозапасите се колебаеха между 60 и 88 % от ППВ. Отсъствието на валежи повече от десет дни предизвика задълбочаване на засушаването в районите на Видин, Благоевград, Казанлък и Кърджали и около агростанциите Новачене, Хасково, Кюстендил, Карнобат и Силистра. В агростанция Карнобат на 15.VII на повърхността на почвата бе измерена температура 36.4°C . Високото изпарение от почвата и посевите и активното водопотребление на намиращите се в репродуктивен период на развитие пролетни култури доведоха до значително намаление на запасите от продуктивна влага в почвата. На 17.VII при определяне на запасите от влага в 100-сантиметровия почвен слой при пролетните култури се установи, че в по-голямата част от страната те бяха под 75 % от ППВ, като най-ниски, 42–52 % от ППВ, бяха влагозапасите в районите на агростанциите Новачене, Казанлък, Хасково, Кюстендил и Любимец.

Падналите през третото десетдневие на юли повсеместни и значителни по количество валежи, достигнали на места в Западна България до $60-75 \text{ l/m}^2$ (Ново село и Враца 64 l/m^2 , Видин 57 l/m^2 , Монтана 56 l/m^2 , Лом 77 l/m^2 и Драгоман 86 l/m^2) увеличиха рязко съдържанието на продуктивна влага в горните и поддълбоките почвени слоеве. На 27.VII влагозапасите при пролетните култури в 50-сантиметровия почвен слой в повечето полски райони бяха между 60 и 99 % от ППВ, като изключения се наблюдаваха единствено в районите на агростанциите Любимец, Образцов чифлик, Суворово и Генерал Тошево, където запасите от влага бяха под 55 % от ППВ. През същия период съдържанието на влага в 100-сантиметровия почвен слой при пролетните култури беше най-ниско в крайните Източни и Южни райони и в районите на агростанциите Новачене, Бъзовец, д-р Йосифово и Борима, 51–61% от ППВ, а най-високо бе влагосъдържанието в почвата в районите на Пловдив, Пазарджик, София, Кюстендил и Сандански, над 84 % от ППВ (вж. прил. карта).

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

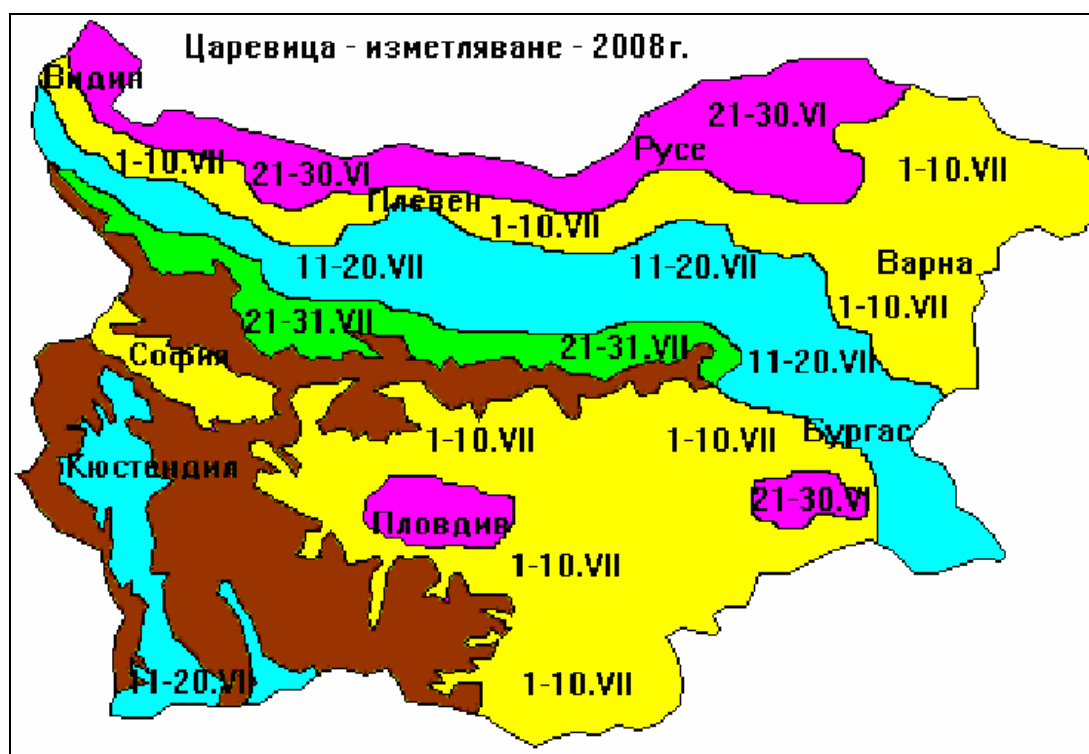
Развитието на земеделските култури през по-голямата част от първото и второто десетдневие на юли протече при наднормени температури. Сухото и горещо време, с екстремно високи максимални температури, на места до 37–39 °С (Лом, В.Търново, Свищов, Русе, Силистра, Пазарджик, Пловдив, Хасково и др.), затормозяваше нормалното протичане на физиологичните процеси при зеленчуковите и част от пролетните култури (царевица, слънчоглед), особено при тези, отглеждани при неполивни условия. Високите температури и ниската относителна влажност на въздуха на много места в полските райони на страната бяха причина за окапване цветовете и завръзките на зеленчуците. **В Североизточна България (агростанция Силистра) при слънчогледа бе констатирано над 50 % преждевременно пожълтяване на листата. В югозападните райони (поречието на р.Струма) сериозни повреди по земеделските култури нанесоха и падналите градушки.**

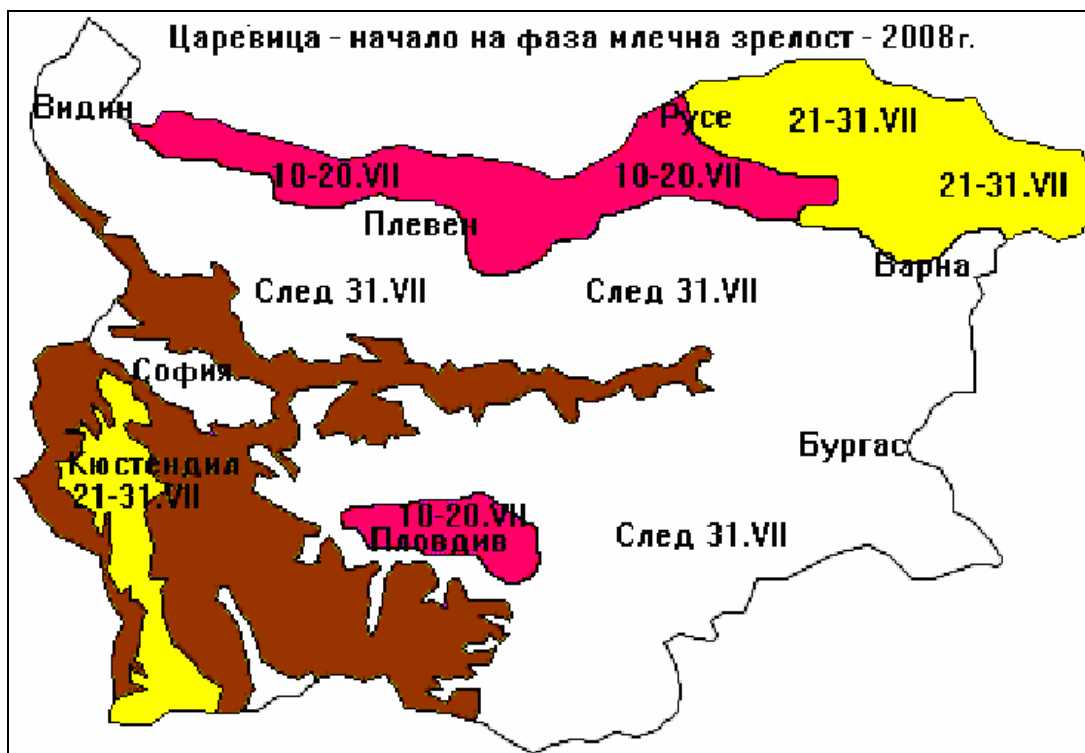
Наднормените топлинни условия през първата половина от месеца доведоха до скъсяване на междуфазните периоди при царевицата и слънчогледа. В края на второто десетдневие при царевицата в зависимост от ранозрелостта ѝ се наблюдаваше изметляване, цъфтеж на метлицата и изсвиляване. **На места в Дунавската равнина (Бъзовец, Кнежа, Вардим, Павликени) и Тракийската низина (Пазарджик, Пловдив) част от ранните хибриди царевица встъпиха във фаза млечна зрелост.**

При слънчогледа до началото на третото десетдневие се осъществяваше цъфтеж, оплождане и наливане на семената. **На единични места в Югоизточна България (Ямбол, Елхово) слънчогледът преждевременно встъпи в начало на фаза узряване.** До края на второто десетдневие при памука протичаше масова фаза цъфтеж. В началото на третото десетдневие полският фасул в голяма част от равнинните райони на страната приключи развитието си.

След продължителните юлски жеги през последната седмица на месеца настъпи дестабилизиране на метеорологичните условия, довело до чувствително захлаждане и промяна в агрометеорологичните условия, по-значителна в Западна България. До края на юли развитието на земеделските култури в голяма част от полските райони на страната протече при хладно за средата на лятото време, с по-забавени темпове. Падналите повсеместни валежи подобриха условията за развитието на късните пролетни култури, осигуриха в известна степен възможност за възстановяване на част от тези (царевица, слънчоглед и др.), отглеждани при неполивни условия. **До края на юли при ранните хибриди царевица нарасна делът на посевите встъпили във фаза млечна зрелост, а на места в Дунавската равнина и Тракийската низина бе наблюдавано и начало на восьъчна зрелост. В края на юли при слънчогледа в отделни райони на Североизточна България (Две могили, Образцов Чифлик) бе регистрирана фаза узряване.**

Валежите от края на месеца имаха благоприятен ефект и върху овощните култури и лозята, при които протичаше интензивно нарастване на плодовете. Успоредно с това, влажното и хладно за сезона време бе предпоставка за разпространение и развитие на редица гъбни болести – по лозата мана и сиво гниене, а по овощките късно кафяво гниене.

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

През юли сухото време през първото и второто десетдневие позволи своевременно провеждане на жътвената кампания. През месеца приключи жътвата на ечемика и на 95 % от площите с пшеница. Тази година получените средни добиви за страната от пшеница (438 kg/da) и ечемик (409 kg/da) са най-високи за последните двадесет години. В Добруджа добивът от пшеница в много райони е над 500 kg/da (в агростанция Г.Тошево 640 kg/da).

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

1. ХИМИЧЕСКО ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

Съдържанието на серен и азотен диоксид, както и на фенол в атмосферата на София е по-ниско от еднократните и среднодневни пределно допустими концентрации (ПДК) и многогодишните средни месечни стойности (МСМС). Всяко двадесето измерване на сероводород е над еднократната ПДК. Максимумът е измерен многократно и е около 1.5 пъти над посочената норма. Няма стойности над МСМС. Наблюдавани са и четири случая на слабо превишение на средноденонощната ПДК за същия замърсител. Потвърждава се тенденцията от миналия месец на намаляване на стойностите на сероводород в сравнение с обичайните нива.

Във Варна и Бургас не са констатирани превишения на ПДК на всички наблюдавани замърсители на въздуха.

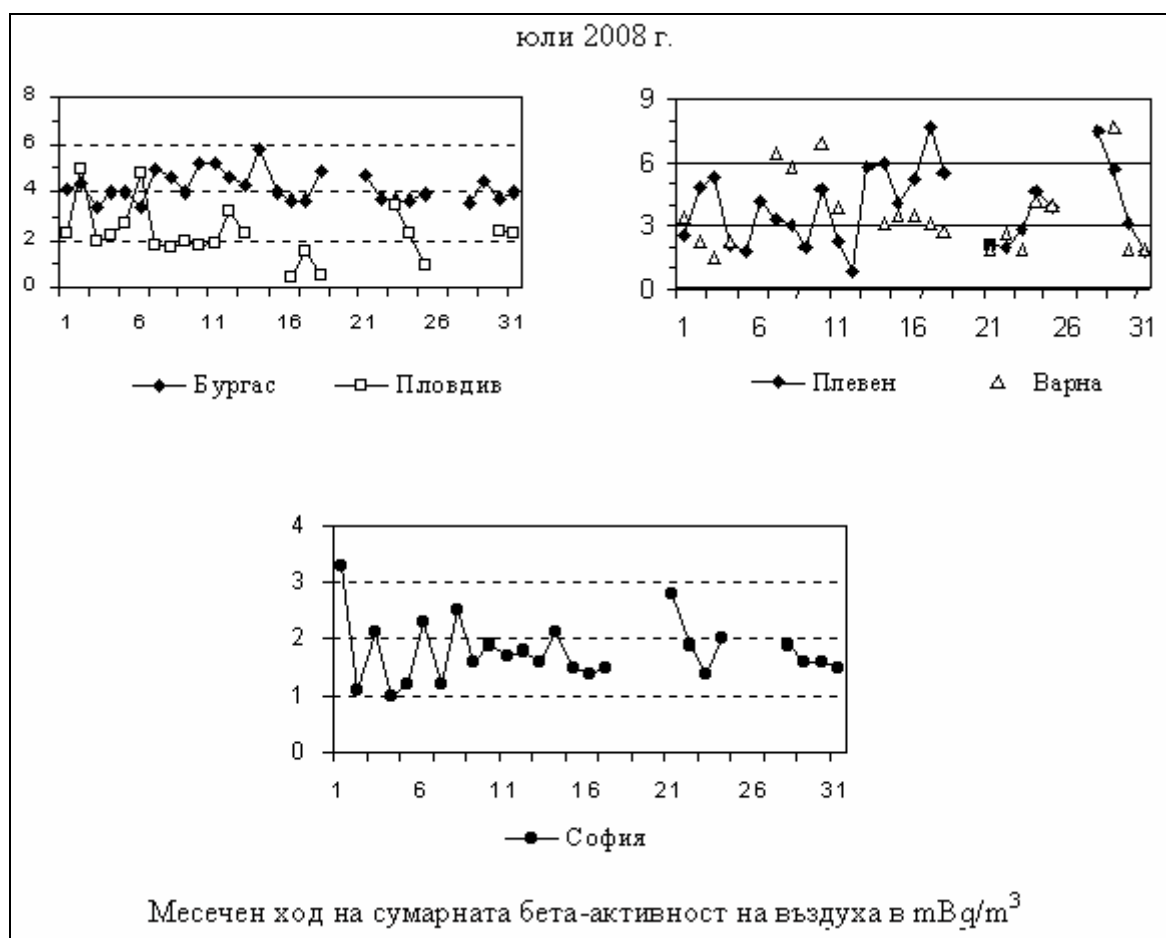
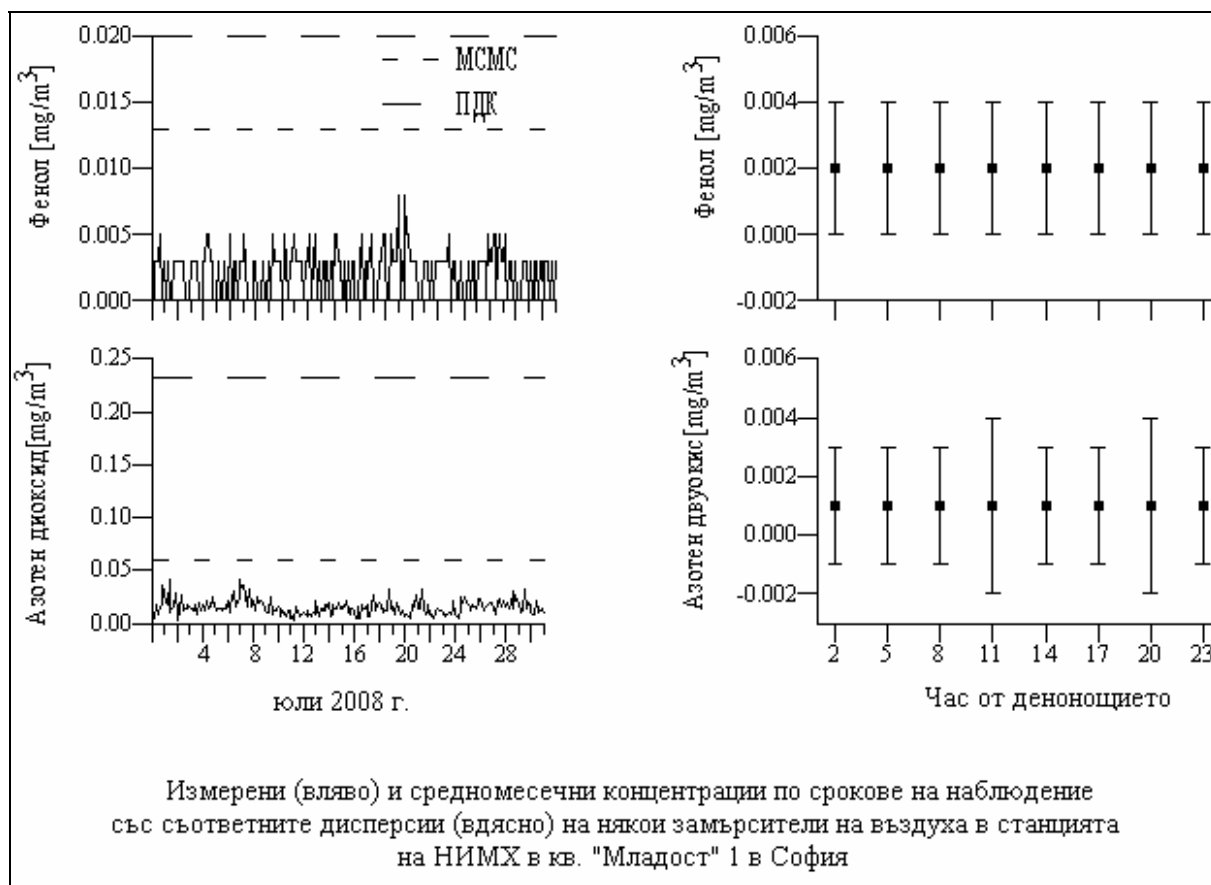
В Плевен са измерени в шест дни от месеца слаби превишения на средноденонощната ПДК за прах. По-значително е то на 7.VII и е повече от 2 пъти над съответната норма.

В Пловдив са регистрирани в осем дни от месеца стойности, надвишаващи средноденонощната ПДК за прах. Максимумът е измерен на 22.VII и е около 1.5 пъти над нормата.

2. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

Пробите за анализ на киселинността на валежа се събират 4 пъти в денонощието (на 6 часа) в 35 синоптични и 4 климатични станции на територията на цялата страна.

Средните месечни стойности на рН за пунктовете са в киселинната област на скалата в 94.1 % от всички станции, като най-киселинни са средномесечните стойности в Карнобат и Ахтопол (рН=4.2), а най-алкални – в Казанлък и Хасково (рН=7.3).

3. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

Атмосферни проби за оценка на радиоактивността на въздуха се обработват и измерват ежедневно в регионалните лаборатории от мрежата на НИМХ-БАН в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен.

Средните месечни стойности на общата бета-радиоактивност на атмосферния аерозол в приземния въздушен слой през юли 2008 г., измерени 120 часа след пробонабирането, варират от 1.8 до 4.2 mBq/m³. Измерените стойности са сравними с тези за месец юни. Регистрираните максимални дневни стойности са в границите на типичните за летния сезон, но по-високи от тези за предходния месец. Поради недостиг на персонал от 18.VII са преустановени дежурствата през почивните дни, както и набирането на някои видове проби. Запазват се непрекъснатите наблюдения върху вариациите в атмосферните отлагания и валежите.

Стойностите на общата бета-радиоактивност на атмосферните отлагания и валежите са в границите на нормалните за всички станции от мрежата на НИМХ в страната.

При графичното представяне на данните и при оценката на средните стойности са изключени дните, през които измерената активност е под минимално откриваемата, варираща от 0.4 до 0.9 mBq/m³ в зависимост от скоростта на броене на фона на апаратурата в различните районни лаборатории и спецификата на отделните проби.

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

През юли оттокът на почти всички наблюдавани реки в страната намаля значително в сравнение с юни. Денонощните изменения на нивата, предимно спадане, бяха до $\pm 10-15$ cm, а при някои пунктове за наблюдение за продължителни периоди беше отбелязано задържане на речните нива. Неголемите и краткотрайни повишения на нивата, главно през третото десетдневие на месеца, вследствие на паднали валежи или действието на нарушители на естествения режим на оттока, не повлияха на общата за страната тенденция към намаляване на речните води. Общият обем на речния отток през юли намаля в Дунавския водосборен басейн с 42 %, в Черноморския водосборен басейн с 11 %, в Беломорския водосборен басейн с 37 % в сравнение с оттока през юни. Спрямо нормата за юли оттокът на реките в цялата страна остана по-малък в Дунавския водосборен басейн с 49 %, в Беломорския водосборен басейн със 7 %, в Черноморския водосборен басейн с 43 %.

В Дунавския водосборен басейн, почти през целия юли, оттокът на наблюдаваните реки намаляваше. През периода 22–26.VII беше отбелязано повишаване на нивата с 8 до 48 cm във водосборите на реките Искър след Нови Искър, в горното течение на Вит (при Тетевен), Осъм, Янтра, Черни Лом (при Широково) и Русенски Лом (при Божичен). По-значително беше повишението на нивата, съответно с 94 и 97 cm, само на реките Малък Искър при Своде и Искър при Нови Искър. Повишаването на нивата на реките (без последните две реки) беше слабо и краткотрайно, последвано от непрекъснато понижаване на нивата и намаляване на оттока до края на юли. Средно за месеца, оттокът на всички наблюдавани реки в Дунавския водосборен басейн намаля значително в сравнение с юни и е по-малък от нормата за юли. Средномесечният отток само на р.Янтра при Габрово надвиши нормата за месеца.

В Черноморския водосборен басейн през целия юли оттокът на наблюдаваните реки равномерно намаляваше, а при някои от пунктовете за наблюдение се задържаше без промяна продължителни периоди от месеца. Средномесечният отток на всички наблюдавани реки в Черноморския водосборен басейн намаля в сравнение с юни и остана по-малък от нормата за юли.

В Беломорския водосборен басейн през периода 22–27.VII нивата на реките Марица по цялото течение, родопските притоци на реката (Чепеларска при Бачково, Въча при м.Забрал, Чепинска при Велинград), Сазлийка при Гълъбово, Арда при Вехтино, Струма по цялото течение и Места при Момина кула се повишиха с 8 до 52 cm при различните пунктове за наблюдение, а на р.Върбица при сп.Джебел с 96 cm. През периода 4–9.VII слабо повишение, с 13 до 18 cm, беше отбелязано на нивата на реките Тунджа при Павел Баня и при Елхово и Арда при Вехтино. През останалите дни от месеца наблюдаваните реки в този водосборен басейн протичаха с намаляващ отток. Средномесечният отток на реките в Беломорския водосборен басейн, с изключение на р.Сазлийка при Гълъбово и р.Тунджа при Павел Баня и при Елхово, намаля в сравнение с оттока през юни и остана по-малък от нормата за юли. С отток по-голям от нормата за месеца са реките Марица в участъка Пазарджик–Свиленград, Чепеларска при Бачково, Сазлийка при Гълъбово, Върбица при сп.Джебел и Тунджа при Павел Баня и при Елхово.

Общият обем на речния отток към крайните створове на по-големите реки в страната е 434 млн.m³, с 38 % по-малък от оттока през юни и с 28 % под нормата за юли.

През юли нивото на р.Дунав в българския участък беше с изразена тенденция към понижаване. Средномесечното ниво на реката по цялата дължина на участъка се понижи с 92 до 125 cm в сравнение с юни и е с 85 до 165 cm под нормата за юли.

Забележка: Данните са от 08 ч.

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

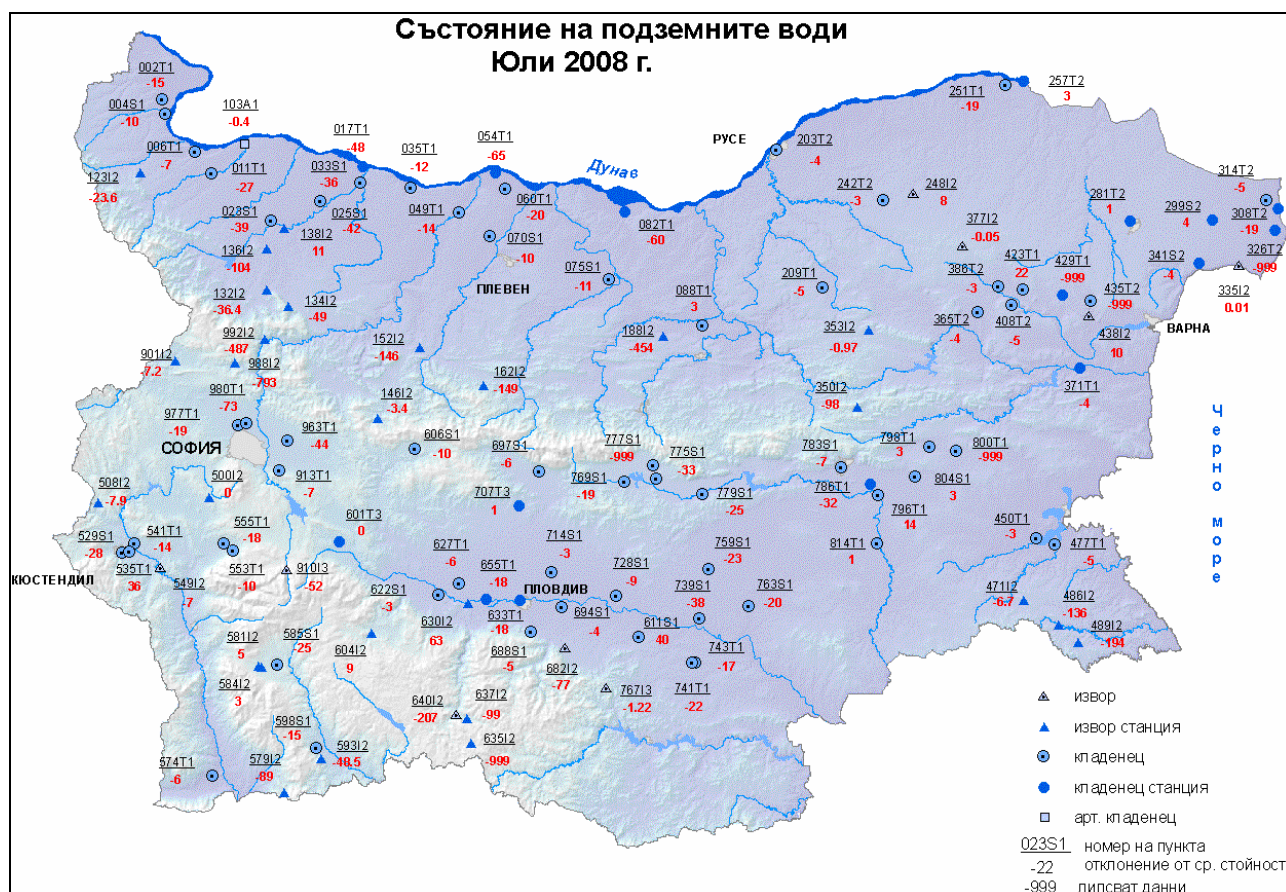
През юли изменението на дебита на изворите се характеризираше с големи пространствени вариации и много добре изразена тенденция на спадане. Понижение на дебита беше установено при 28 наблюдателни пункта или в 78 % от случаите. Най-съществено беше спадането на дебита в Милановски, Ловешко–Търновски и Гоцелчевски карстови басейни, в басейните на Тетевенска и Преславска антиклинали, както и в басейна на студентите пукнатинни води в Източнородопски район. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са под 60 % (от 24 до 56 %) от стойностите през юни. Най-съществено повишение на дебита от 105 до 112 % спрямо юни беше установено в Градешнишко–Владимировски и Перушица–Огняновски карстови басейни, както и в хотрив–баремската водоносна система на Североизточна България.

Пространствените вариации на нивата на подземните води в плиткозалагащи водоносни хоризонти (тераси на реки, низини и котловини) имаха много добре изразена тенденция на спадане. Понижение на водните нива с 3 до 115 cm спрямо юни беше регистрирано при 58 наблюдателни пункта или в около 85 % от случаите. Най-съществено беше понижението на нивата на места в терасите на реките Дунав, Огоста, Искър, както и в Софийска котловина. Предимно се понижиха водните нива в терасите на р.Дунав и почти всички негови притоци (без р.Янтра), както и в терасата на р.Места, в Софийска, Дупнишка и Кюстендилска котловини. Повишение на водните нива с 1 до 40 cm спрямо юни бе установено при 10 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то за подземните води на места в терасите на реките Струма и Марица.

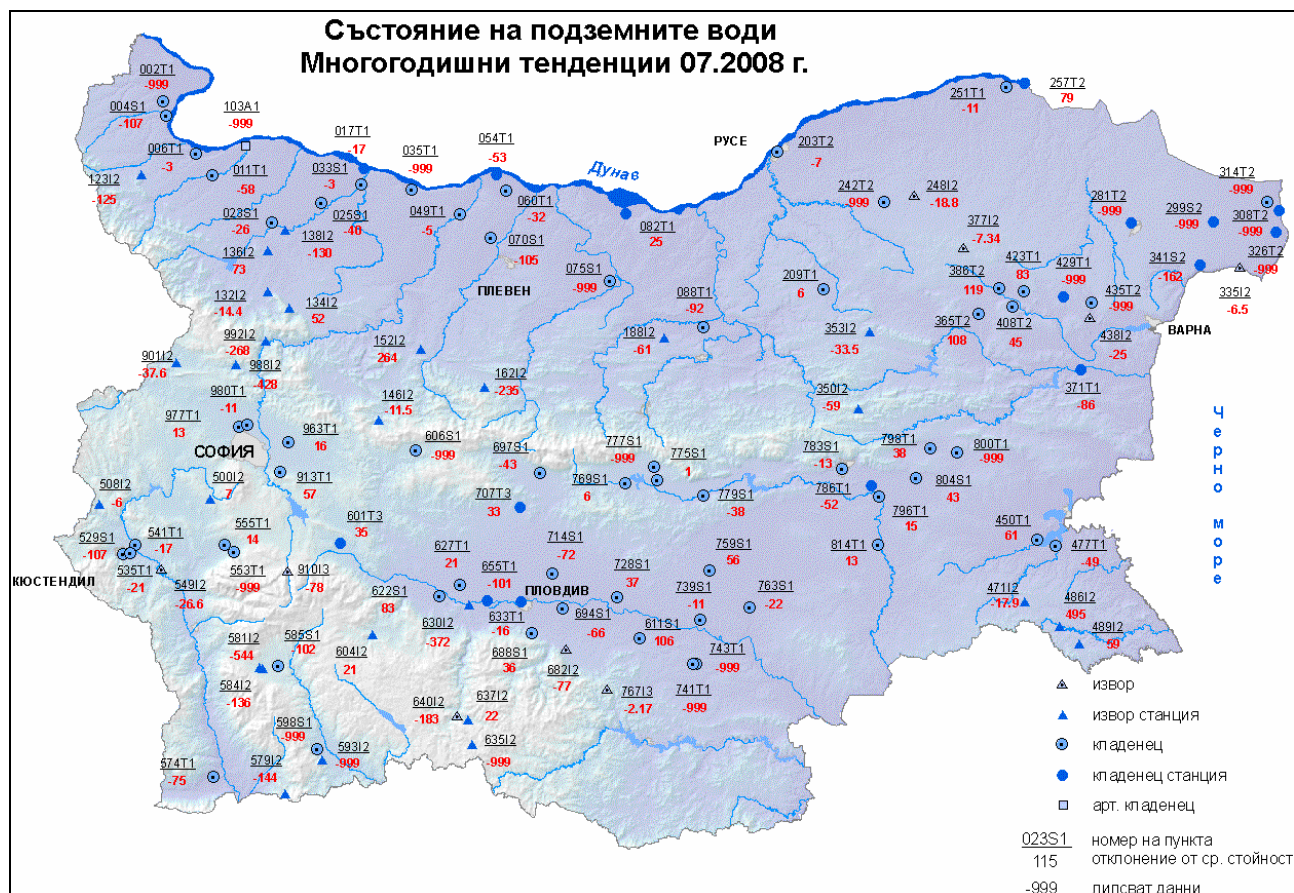
Предимно се понижиха спрямо стойностите през юни нивата на подземните води в Хасковския басейн (със 17 до 22 cm).

Нивата на подземните води в сарматския водоносен хоризонт на Североизточна България имаха пространствено разнообразие на вариациите с отклонения от средните стойности за юни от –19 до 8 cm и по-добре изразена тенденция на покачване.

Нивата и дебитите на подземните води в дълбоко залагащите водоносни хоризонти и водонапорни системи имаха голямо пространствено разнообразие на вариациите и много по-добре изразена тенденция на спадане. Разнообразни вариации на изменение от –5 до 22 cm с преобладаваща тенденция на спадане имаха нивата на подземните води в малм-валанжката водоносна система на Североизточна България. Разнообразни вариации (от –4 до 3 cm) с по-добре изразена положителна тенденция имаха нивата на подземните води в хотрив–баремската водоносна система на същия район на страната. Понижиха се нивата на подземните води в подложката на Софийския грабен с 16 cm. Повишиха се нивата на подземните води в обсега на Средногорската водонапорна система и в приабонската система в обсега на Пловдивския грабен съответно с 1 и 3 cm. Останаха без изменение нивата на подземните води в обсега на Ихтиманската водонапорна система.

Понижи се дебитът на подземните води в обсега на Варненски артезиански басейн и в Ломско-Плевенска депресия съответно с 1.29 и 0.40 l/s, а остана без изменение в обсега на Джермански грабен.

В изменението на запасите от подземни води през юли беше установена по-добре изразена тенденция на спадане при 64 наблюдателни пункта или в около 62 % от случаите. Понижението на водните нива с 3 до 204 cm спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности беше най-голямо за подземните води на места в терасите на реките Дунав, Вит, Места и Марица, в Кюстендилска котловина, в сарматския водоносен хоризонт на Североизточна България, както и в приабонската система в обсега на Пловдивския грабен. Предимно се понижиха нивата в терасите на почти всички притоци на р.Дунав (без р.Русенски Лом), р.Струма и в Кюстендилска котловина. Понижението на дебита, с отклонения от нормите от 2.17 до 544 l/s беше най-голямо в басейните на северното бедро на Белоградчишка, Тетевенска и Преславска антиклинали, в Милановски карстов басейн, в южните зони от разпространение на хотрив-баремския водоносен хоризонт на Североизточна България, както и в басейна на студентите пункатинни води в Източнородопски район. В тези случаи дебитът на изворите е под 50 % (от 3 до 45 %) от нормите за юли. Повишението на водните нива (от 1 до 119 cm) спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности е най-съществено за подземните води на места в терасата на р.Марица, в Софийска котловина и в малм-валанжката водоносна система на Североизточна България. Предимно се повишиха нивата на подземните води в Софийска котловина и малм-валанжката водоносна система. Покачването на дебита с отклонения от месечните норми от 7.00 до 495 l/s беше най-голямо в Бистрец-Мътнишки карстов басейн, както и в басейните на платото Пъстрина и на Стойловска синклинала (Странджански район). В тези случаи дебитът на изворите е от 120 до 449 % от нормите за юли.

Генерален директор НИМХ ст.н.с. д-р К. Цанков
Телефон: 975-39-96
Факс: 988-03-80, 988-44-94
Телефонна централа: 462-45-00
1784 София, бул. "Цариградско шосе" 66

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главен редактор ст.н.с. д-р П. Симеонов
Редакционен секретар н.с. Ист. д-р Т. Маринова
ст.н.с. д.г.н. Л. Латинев
ст.н.с. д-р В. Казанджиев
ст.н.с. д.ф.н. Ек. Бъчварова
ст.н.с. д-р М. Мачкова
инж. Ц. Младенова
Редакция и компютърна подготовка Б. Калчева

ПОДГОТВИЛИ МАТЕРИАЛИТЕ ЗА БРОЯ

Част I. М. Попова, ст.н.с. д-р Т. Андреева
Част I.б. ст.н.с. д-р П. Симеонов, н.с. д-р И. Господинов, гл. експ. П. Димитрова
Част II. Д. Жолева, Я. Маринова, ст.н.с. д-р В. Казанджиев
Част III. н.с. Бл. Велева, ст.н.с. д-р М. Коларова, Л. Йорданова
н.с. Ист. д-р Н. Вълков
Част IV. инж. Г. Здравкова, инж. Б. Христов
Част V. ст.н.с. д-р М. Мачкова

Печат Е. Замфиров
Формат 70/100/8
Поръчка – служебна
Тираж 28
Издание на НИМХ

© Национален институт по метеорология и хидрология, БАН
София, 2008